

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855

26, 159. AK. 3, 1, 27. H. 350. इन्द्राशिसूनामिन्द्राशिसमानानां च्वाणा पुमान्

कावृ. 88.

आशक (von 2. अश्) n. *das Essen*, s. अनाशन.

आशङ्का (von शङ्क mit आ) f. 1) *Besorgniss, Befürchtung* H. 301. P. 3, 4, 8. 3, 1, 7. Vārtt. 1. Suçr. 1, 258, 19. BHARTṚ. 3, 1. mit dem abl. KATHĀS. 17, 155. नष्टाशङ्का ad ÇĀK. 14. गताशङ्का R. 4, 13, 9. वद्धाशङ्का *beängstigt* KATHĀS. 15, 95. comp. mit dem, was man befürchtet; das erste Wort behält seinen Ton und das comp. ein n. P. 6, 2, 21. गमनाशङ्कम् वचनाशङ्कम् Sch. तत्र वधाशङ्का (MĪDHJ.-Rec.: वधशङ्का) भवति यो दिशमेति BRH. ĀR. Up. 4, 1, 3. — 2) *Misstrauen*: विगताशङ्का KATHĀS. 14, 56.

आशङ्किन् (wie eben) adj. *befürchtend*: अग्रनाशाङ्किं हृदयम् R. 2, 71, 22. अभिभावा^० RAGH. 4, 21. देवीसंदर्शना^० KATHĀS. 16, 87. PRAB. 84, 7. SĀH. D. 36, 15. अश्वकन्दभावा^० KATHĀS. 16, 3.

1. आशसं = अशनि gaṇa प्रोदि^० zu P. 5, 4, 38. Fürst der Aṣani gaṇa पर्श्यादि^० zu P. 5, 3, 147; vgl. 4, 1, 177. Vārtt. 2.

2. आशन m. = 3. अशन BHAR. zu AK. 2, 4, 2, 24 und DVIRĪPAK. im ÇKDR.

आशयं (von शी mit आ) m. 1) *Lagerstatt, Sitz, Ort* AK. 3, 3, 12. H. an. 3, 480. MED. j. 72. ÇĀT. BR. 9, 1, 4, 9. रेतसः 3, 3, 4, 28. तस्य यो योनिराशय आस 5, 3, 5, 6. आस्ते परमसंततो नूनं सिंहे श्वाशये MBH. 3, 1387. मन्थरकः मलिन आशयमास्थितः PAÑKAT. 141, 1. गृहीत्वैतानि संयाति वापुर्गन्धानिवाशयात् BHAG. 13, 8. सरसमाशयन्नेभकारिणी KATHĀS. 20, 128. प्रथिताशय Suçr. 2, 215, 17. In der Medicin die Sitze oder Behälter der den Körper constituirenden Grundstoffe. Suçr. 1, 337, 21 zählt deren sieben auf: des Windes, der Galle, des Schleims, des Blutes, der rohen und der verdauten Speisen; für das Weib kommt der Sitz des Embryo hinzu. WHITE 66. Suçr. 1, 14, 1. 43, 10. 78, 16. 257, 9. 329, 3. Ungenau gebraucht für आमाशय 2, 117, 12. für पक्वाशय 203, 7. आशयाग्निं *das Feuer der Verdauung* DAÇAK. 189, 11. Vgl. आधान. — 2) *Ort, Stelle* überh. Suçr. 2, 18, 4. — 3) *der Sitz der Gefühle und Gedanken, Herz, Gemüth* AĀÇĀP. im ÇKDR. आशयशुद्धिः JĀG. 3, 62. अरुमात्मा — सर्क्रीनाशयस्त्रितः BHAG. 10, 20. ओत्राशयमुत्वं गेयम् R. 1, 4, 30. विकृता वपुषीवाशये ऽपि KATHĀS. 23, 33. प्रुन्याशया 25, 165. — 4) *der im Herzen ruhende Gedanke, Absicht* AK. 3, 3, 20. H. 1383. an. 3, 481. MED. j. 72. आशये वृद्धा तस्य KATHĀS. 12, 73. इत्याशये in dieser Absicht MALLIN. zu KUMĀRAS. 6, 46. दुष्टाशय PAÑKAT. 31, 25. दुःराशय PRAB. 34, 1. KATHĀS. 20, 3. लब्धाशया मुनिः die die Absicht des M. errathen hatte 16, 44. — 5) *Gesinnungsweise, Denkweise*: नटाशय *dumm* KATHĀS. 6, 58 (statt तदाशय ebend. 132 ist wohl auch नटाशय zu lesen). उचिताशय VID. 44. अमत्सराशया KATHĀS. 16, 114. क्रूराशया BHARTṚ. 1, 80 (auf den Fluss bezogen: ein Behälter von grausigen Thieren). विशदाशय H. an. 2, 475. MED. l. 2. अश्वदाशय DĀURTAS. 67, 3. — 6) N. einer Pflanze, *Artocarpus integrifolia* L. (पनस), H. an. MED. — AĀÇĀP. im ÇKDR. hat noch folg. Bedd.: विभव *Eigenenthum*, किंपचान *geizig*; KUSUMĀGĀLI ebend.: धर्माधर्मः, अदृष्टम् (s. d.) *Schicksal*; BALA beim Sch. zu NAISH. 2, 77: मलिन *schmutzig*, अम्यत्तर *Zwischenraum*. — Vgl. आमाशय, गर्भाशय, जलाशय, तोयाशन, पक्वाशय.

आशयस्य (आ^० + आश) m. = आश्रयश *Feuer* ŚVĀMIN zu AK. 1, 1, 1, 50.

आशर m. 1) *Feuer* MED. r. 115. — 2) ein Rakshas AK. 1, 1, 1, 55.

H. 187. MED. — Vgl. आशिर.

आशरीक (von शर mit आ) m. N. einer Krankheit (*das Reissen*) AV. 19, 34, 10.

आशर्व (von आशु) n. *Schnelligkeit* gaṇa पृथ्वदि^० zu P. 5, 1, 122.

आशंसु (von शंसु mit आ) f. *Verlangen, Begehrt, Hoffnung* RV. 4, 3, 11. 5, 32, 11. यद्य चिन्मन्यसे कृदा तदिन्मिं जग्मुराशंसः 56, 2. पूर्वोच्छिद्धिं ले तुविक्रमिनाशंसो क्वत्त इन्द्रातपः 8, 53, 12. 62, 9. तवेदिन्द्राकृन्माशसा कृत्ते दात्रं चना देदे 67, 10. 24, 11. इन्दो ले न आशंसः 9, 1, 5. 10, 164, 3. AV. 7, 37, 1. Aeltere Form von 2. आशा.

आशंसन (von शंसु mit आ) n. *das Aushauen* (eines geschlachteten Thieres) RV. 10, 83, 35. AV. 5, 19, 5. तस्या आकृनेन कृत्या मेनिराशंसनम् 12, 5, 39. ÇĀT. BR. 12, 5, 1, 17. 2, 1.

आशस्त s. शंसु mit आ und अनाशस्त.

1. आशा (von 1. अश्) f. *Raum, Gegend; Himmelsgegend* (auch *Zwischengegend* nach NIR. 6, 1) NAIGH. 1, 6. ÇĀNT. 1, 19. AK. 1, 1, 2, 2. TRIK. 3, 3, 425. H. 166. an. 2, 543. MED. ç. 1. व्याशाः पर्वतानाम् (यायन) RV. 1, 39, 3. देवानामाशा उपै (अगात्) 162, 7. इन्द्र आशाभ्यस्परि सर्वाभ्यो अशयं कर्तु 2, 41, 12. 4, 37, 7. 5, 10, 6. 10, 17, 5. भुव आशा अनापत् 72, 4, 3. आशा दिश आ पृषा VS. 11, 63. 17, 66. आशाभाशा वि द्यौतता वाता वातु दिशो दिशः AV. 4, 15, 8. 5, 7, 9. 6, 62, 2. 9, 2, 21. पृथिवीम् आशाभाशा राप्यां नः कृणातु 12, 1, 43. 54. आशासंशित 10, 5, 29. TS. 4, 4, 12, 5. चतस्र आशाः प्र चरन्त्ययः 5, 7, 8, 2. गतास्तु दक्षिणामाशा ये MBH. 3, 16221. अगस्त्यसेवितामाशा सेवमाने दिवाकरे R. 3, 22, 8. RAGH. 4, 44. आशागत ein Weltelephant, ein Elephant der eine bestimmte Weltgegend zu tragen hat, R. GORR. 1, 43, 7. 9. — Die Bedeutung *Länge* (COLEBR. und LOIS. *Breite*) bei WILS. beruht auf Missverständniß von AK. 3, 4, 218: आशा तृत्वापि चापता; आयता ist als adj. mit तृत्वा zu verbinden, ÇKDR. paraphrasirt: दीर्घात्काङ्गा.

2. आशा (spätere Nebenform von आशाम्) f. *Begehren, Hoffnung, Erwartung, Aussicht* ÇĀNT. 1, 19. AK. 3, 4, 218. TRIK. 3, 3, 425. H. 430. an. 2, 543. MED. ç. 1. पतंगरमंभिधावाम्याशान् AV. 6, 119, 3. यामाशासिमिं केवन्ती सा मे अस्तु 19, 4, 2. स इत्येषा त्रयाणामाशां नेयात् diese drei Dinge lasse er sich nicht begehren AIT. BR. 3, 16. 7, 26. 30. रोहित्यि क्व लेव श्येताह्या आशा नेयात् ÇĀT. BR. 3, 3, 1, 15. 12, 4, 3, 9. नामृतत्वस्याशास्ति सर्वमायुरेति zwar ist auf Unsterblichkeit keine Aussicht, aber er erreicht volle Lebensdauer 2, 1, 3, 4. 4, 9; vgl. 14, 4, 1, 33. 5, 4, 2. 7, 3, 3 (= BRH. ĀR. Up. 1, 3, 28. 2, 4, 2. 4, 5, 3). आगतं चाशा चाय च अश्च 2, 3, 1, 24. 27. im Gegens. zu वित्त 6, 7, 4, 7. 11, 1, 6, 23. 7, 1, 2. 14, 9, 1, 11 (= BRH. ĀR. Up. 6, 4, 12). अमृतत्वं देवेभ्य आगायानि — स्वधा पितृभ्य आशां ननुभ्येयः KĀND. Up. 2, 22, 2. आशा वाच स्मराद्रूपस्याशेद्धो वै स्मरे नन्वानधीते कर्माणि कुरुते u. s. w. 7, 14, 1. आशाप्रतीतिं du. KATHOP. 1, 8. आशानाशंसमानानाम् R. 2, 73, 35. आशया यदि मो रामः पुनः शब्दापयेत् 39, 7. पितैरो — प्रतीतिं मनाशया (in Erwartung meiner) R. GORR. 2, 63, 35. पुत्रदर्शनवानामाशानाकाङ्क्षितौ 66, 3. mit einem Fluss verglichen BHARTṚ. 3, 11 (= ÇĀNTIC. 4, 26). आशि नोयाशे (VOC.) BHARTṚ. 3, 6. आशायाशशतैर्वदाः BHAG. 16, 12. आशायाशनिवृद्ध ÇĀNTIC. 2, 27. आशाप्रकृत्यस्त VER. 29, 13. धनाशा जीविताशा *das Begehren nach* HIT. I, 103. पिशिताशया *aus Verlangen nach Fleisch* R. 3, 16, 28. जयाशा मे (meine Hoffnung auf Sieg) त्वपि स्थिता